

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debreceen, Bajcsy-Zsilinszky Endre-u. 1.
(Béla-bérlás.) — Telefon: 113. szám.

KELET-MAGYARORSZÁGI NAPLO
Független Kiszgaza, Földmunkás és Polgári Párti újság

Előfizetést egyelőre nem vesszünk fel.
Egyes szám ára: hétköznapi (4 oldal)
valamint vasárnap (6 oldal) 5000 F

Nagy Ferenc miniszterelnök az infláció megállításáról, a termelés fokozásáról, a könnyű keresetek megszüntetéséről, a jótételei tárgyalásokról, a földreformról, a rendőrségről, a B. listáról, a sváb kérdéstről, a szlovák-magyar népcseréről

A nemzetgyűlés szerdai ülésén Nagy Ferenc miniszterelnök az egyes kérdéses csoportok szerint válaszolt a felszólalásokra. Első helyen áll az infláció megállításáról és a termelés fokozásáról. A kormány mindent megtesz, hogy ezt a két nagy problémát a lehető legteljesebb mértékben megoldja. Elkészíti a gazdasági élet talpraállítására irányuló átfogó törvényeket, elkészíti a rövid időre szóló, de mégis némi áttekintést és számszerű alapot nyújtó költségvetési törvényt. A jótételei tárgyalásokat megkezdi. Ezekről természetesen nem nyilatkozhatom, mondom a miniszterelnök — közölte. Azt azonban, hogy a szociális ellenőrző bizottság kezdeményezésére kezdődtek meg a tárgyalások. (Nagy taps). Az elhurcolt javak kérdésében tett bejelentést igyekeznek a kormány feltekel követni és határozott lépéseket tenni minden illetékes irányban a határon túl elhurcolt javak visszaadása érdekében. Meg kell szüntetni minél sürgősebben a könnyű keresetek lehetőségét. (Nagy taps a Ház minden oldalán.) Mindent el kell követni, hogy az állam szörnyű terheiből azok vállalják a nagyobb részt, akik éppen a könnyű kereseti lehetőség folytán vannak előnyös helyzetben. (Lelkes helyeslés minden oldalán.)

A kormány semmi körülmények között nem fog vállalkozni arra, hogy elvegye földjét azoknak, akik a földreformtörvény alapján földhöz jutottak. A kormány az eddigi törvényeken túl semmi esetre sem fog menni. De épp úgy biztosítani kell, hogy azok, akik jogukat kaptak földet, biztosan legyenek abban, hogy a föld kezükön marad. A földet be kell keltezni nevékre.

A rendőrség kérdésében feltegelünk az, hogy a rendőrség rendőrség kell, hogy legyen. Vigyázni kell a demokráciára, annak vívmányaira, a demokrácia polgár életére, vagyonára és biztonságára.

Aggodalommal emlegették a felszólalók az állami alkalmazottak csökkentésének kérdését. Szó sincs arról, hogy a kormány kizáróan politikai szempontból foglalkozik ezzel a kérdéssel. A gazdasági élet és az államháztartás, de a társadalmi megosztás szempontjai is vezetnek itt a kormányt.

Az államháztartás egyensúlyba hozatalára irányuló törekvések megkívánják, a legradikálisabb takarékosági szempontok

érvényesítését és ezért kénytelenek vagyunk hozzájárulni az alkalmazottak csökkentésének kérdéséhez. A leépítéseknel a demokrácia szempontjait, a szakértelmet és a szociális szempontokat veszik irányadónak. A külpolitikai kérdéseknél a mi viszonyaink között nagyon óvatosan és bölcsen kell eljárni. A kormány a legmélyebb hazafisággal, egyben azonban a békés együttműködés minden feltételének biztosításával kezeli a magyar békekötés kérdését.

A külügyminiszter Prágából magával hozta a csere ügyében történt megegyezést. A megegyezés alapja az önként kitelepülő szlovákok száma. Amennyi magyar jön haza, beszámítva az eddig átjuttatottak is, amennyi szlovák tőlünk önként eltávozik. A lakosságcsere nek ez a mértéké vagyoni jogilag is rendezve van a két ország között. Sajnos a megegyezés a problémának csak egy részét oldja meg és maradnak még bizony nyitott kérdések.

Ezután a svábkérdésre tért át a miniszterelnök. Ki kell telepíteni azokat, akik a népszámláláskor német nemzetiségűnek vallották magukat, mert ez abban az időben állásfoglalás volt. Ki kell telepíteni a Volksbundistákat, akik még aktív hazaárulást is követtek el azáltal, hogy a magyar állameszmével szemben nyíltan fellázadtak. Ki kell telepíteni az önkéntes SS-eket, akik egyenesen fegyvert fogtak, hogy meghosszabbítsák a háborút és végül azokat, akik nevüket visszanevetesítették. A magyar kormány álláspontja az, hogy aki pedig minden kísértésnek, kényszerítésnek és fenyegetésnek ellenállt és sokszor na-

bizott folytatja üzemeit jelenleg az elhurcolt magyar javakon Ausztriában és Németországban, a kitelepített gyárak nagyrésze pedig kint dolgozik és használja fel a nagyjértékű magyar nyersanyagot.

Andrási Kasnya Béla személyes megítélés címén kért és válaszolt Kiss Károly interpellációjára. Az interpelláló képviselő állításai — mondotta — nagyon nagy százalékban megfelelnek a valóságnak, sőt a helyzet bizonyos százalékban még súlyosabb. A Miklós kormány annak idején néhány külföldön tartózkodó úrnak megbízólevelet adott a külföldön lévő magyar javak hazahozatalára, ezek azonban önterveken jáltak el. A kérdéssel egyébként egy tárcaközi bizott-

gyon nehéz, sőt életveszélyes helyzetben is becsületesen, bátran és hőiesen magyarnak vallotta magát és aki szolgálatokat is tett a magyar demokráciának, azt igenis magyarnak fogjuk tekinteni és minden körülmények között biztosítani fogjuk a magyarság közösségében való maradását.

Végül foglalkozott a miniszterelnök a személyes bizalom kérdéseivel és kijelentette, hogy munkájában csak a kötelességteljesítés szempontjai vezethetik. Kemény és határozott miniszterelnök szeretne lenni. (Viharos taps.) Pártatlanul akarja vezetni a koalíciót, hogy a kormány a parasztság és munkásság, valamint a dolgozó értelmiség egyaránt a maga kormányának tekinthesse.

Bejelentette még, hogy néhány napon belül elkészül a mezőgazdasági érdekképviselet felállításáról szóló törvényjavaslat. Azzal zárta be szavait, hogy a nemzetgyűléstől nem a kormányprogramhoz kér bizalmat, hanem azokhoz a gondolatokhoz, amelyeket bemutatkozó beszédében elmondott.

A miniszterelnököt háromnegyedórás beszéde után a Ház minden oldalán viharos tapsal ünnepelték.

Ezután sor került a határozati javaslatok feletti döntésre. Marosán György képviselő a miniszterelnök álláspontját magáévá téve első határozati javaslatát visszavonta. Második határozati javaslatát a Ház egyhangúlag elfogadta. Botyánszki Pálné határozati javaslatát a miniszterelnök által javasolt módosítással, Révész Ferencét pedig ugyancsak változtatás nélkül egyhangúlag elfogadták.

Az első interpellációk

Ezután áttértek az interpellációkra. Az interpellációk megkezdése előtt Varga Béla elnök a következő nyilatkozatot tette: Az interpellációs jog a demokrácia parlament egyik legfontosabb joga, amellyel a képviselőknek élniük lehet és kell is, ez a jog azonban olyan fontos, hogy azt lejártni éppen a nemzetgyűlésnek nem szabad. A bírálatnak szabadnak kell lenni, de a bírálatok ne szolgáljanak alkalmul a szenvedélyek felszólására és kielésítésére.

Kiss Károly a nyíltasok által elhurcolt magyar javak kérdésében intézett interpellációt az összkormányhoz. Rámutatott arra, hogy a hazahozatali kormánybizottság nem áll feladata magaslatán. A mintegy 320 meg-

33 pengő az e heti kalória-megváltás

A Gazdasági Főtanács a kalória pénzbeli megváltási árát február 8 és 14 közötti időre Budapesten 33 pengőben, azokon a vidéki helyeken, ahol a budapesti bérék 95 százalékát

fizetik 30 pengőben, ahol 90 százalékát 27 pengőben s ahol 85 százalékát fizetik 23 pengőben állapították meg. Debreceenre a 33 pengős megváltási ár érvényes.

Ezertonnás jégtömbök veszélyeztetik a szolnoki vasúti hidat

Hatalmas jégzajlás indult meg a Tisza felső folyásánál. Az ár az összetört jégtáblákat sodorja az Alföld felé. A hideg óriási tömbökké fagyasztotta a jeget s az úszik lefelé, aggodalmas helyzetet teremt a folyó mentén.

Tegnap válságos hírek érkeztek Debreceenbe is arról, hogy Szolnoknál az ideiglenes Tisza-híd veszélyben van.

Az államvasutak üzletvezetőjétől a Debreceen tudósítójának a következő tájékoztatást adták a szolnoki helyzetről:

A Szajol után következő Tisza-híd valóban veszélyben van, de még nagyobb baj nincsen. Szerencse, hogy ideje korán észrevették a hatalmas tömegekben lefelé úszó jégtömböket, amelyek egyike-másika ezer tonna súlyú. Az a hír, hogy a vasúti hidat elsodorta volna

a jégzajlás, nem igaz. Minden intézkedés megtörtént a baj elhárítására. Nagyobb robbantó katonai osztag dolgozik vállalva a vasúti munkássággal a jégtömbök megsemmisítésén. A forgalomban még komoly zavar nincsen. A hidon át csak könnyű szerelvények járnak. A teheráruforgalmat nehezebben lehet lebonyolítani. Gondoskodás történt arról is, hogy ha a híd állapotában rosszabbodás történne, akkor a forgalmat átszállással tartják fenn a szemlyvonatoknál. Egyelőre a vonatok közlekedésében változás nincs. Az üzletvezetőség területén más hidaknál is ez a helyzet.

A szolnoki nehézségek hírére Debreceenből Budapest felé a forgalom egyrésze máris a tiszapolgári hídra terelődött át s körülötte történik a fővárosba.

A jégzajlás kettészakította a közúti hidat

A szolnoki közúti hidat, amely egyetlen közúti összeköttetés volt a Tiszántúl és az ország többi részei között, a nagyarányú jégzajlás szerdán reggel

középen kettészakította. A Zagyva és a Tisza meder feletti átvezető vasúti híd munkálatai még folynak. Orosz katonaság nagy segítséget nyújt.

ság már részletesen foglalkozott. A helyzet súlyosságára rámutatva elmondta, hogy az osztrák hadsereg sok helyen lefoglalja a kinnlévő magyar javakat és jegyre szétosztják az osztrák lakosság között.

Losonci Géza (kommunista) a közoktatásügyi miniszterhez intézett interpellációt a magyar pedagógus társadalom helyzetéről, valamint a közoktatásügyi minisztériumban és a kulturpolitikában tapasztalható reakciós jelenségekről.

Justus Pál a közoktatásügyi miniszterhez interpellált és hangsúlyozta, hogy a fasiszta fertőzés nyomait csak új demokratikus oktatással lehet kiirtani. Kérte a kultuszminisztert, takarítsa ki minisztériumát a leggyorsabban.

Pásztor Imre a közalkalmazottak fizetésének rendezése érdekében interpellált a belügyminiszterhez. Az a kérése, hogy a közalkalmazottak fizetését a magánalkalmazottak kollektív szerződéseiben megállapított illetményeihez arányosítsák.

Hajdú Ernőné a nagy csecsemőhalandóság okai ügyében intézett interpellációt a népjóléti miniszterhez.

Molnár Erik népjóléti miniszter válaszában kijelentette, hogy a kormány mindent megtesz a

csecsemők megfelelő felállításának megfelelő biztosítása érdekében. Hosszan ismertette az anya- és csecsemővédelem mai helyzetét. Válaszát az interpelláló és a Ház megnyugvással tudomásul vette.

Dróczy Győző a belügyminiszterhez és az igazságügyminiszterhez intézett interpellációt a Magyar Kommunista Párt Magyarország köztársaság, e. ún. népi plakátjának eme kitétele tárgyában: „A köztársaság nem lesz addig a nép állama, amíg büntetlenül lehet sikkasztani az állam pénzét.” Felteszi a kérdést, hajlandó-e a belügyminiszter nyomozást elrendelni a büntetés kitétele megállapítására és amennyiben ez nem vezet eredményre, hajlandó-e az igazságügyminiszter a falragasz kibocsátói ellen rágalmozás miatt megindítani az eljárást. Az interpellációt a Ház kiadta a belügyminiszternek és az igazságügyminiszternek.

Dénes István kiszgaza az iparügyi miniszterhez intézett kérdést a földmunkások ruhával és lábbelivel való ellátása tárgyában.

Nyírjessi Sántor kiszgaza az

Fotó Horváth
Simonffy-u. 1/b.

iskolai nevelés egy-egyesítését sürgette, majd Futo Dezső kisgazda interpellált a belügyminiszterhez a szentesi rendőrsé-

gen uralkodó állapotok tárgyában. Az ülés 6 órakor véget ért.

Döntés az indonéz kérdésben

A Biztonsági Tanácsban szerda este történt meg a döntés az indonéz kérdésben. Visinszkij és Bevin ismételt felszólalása után úgy az ukrán, mint az egyiptomi javaslatot elvetették, miután a javaslatok mellett két, illetve három állam szavazott. Ezzel is fejeződött az izgalmas, bővelkedő indonéz vita. Megfelelő

megjegyzés hiányában az ukrán kiküldött panaszát levették a napirendről.

Albánia felvétele kérdésében is izgalmas vita fejlődött ki Bidaul francia kiküldött és Visinszkij között. Stettinius és Bevin hozzászólása után a felvételi kérdés elintézését elhalasztották.

Balogh István hajdúmezei főispán beiktatása

Tegnap iktatták be dr. Balogh Istvánt, Hajdú vármegye új főispánját. Formán Kálmán dr. alispán megnyitó szavai után dr. Szilágyi Ferenc vármegyei főjegyző ismertette a miniszterelnök leiratát Balogh főispán ki nevezéséről, majd Dózsa György Pataky László, dr. Herz László és ifj. Vörös Péter törvényhatósági bizottsági tagokból álló küldöttség hívta meg a közgyűlési terembe dr. Balogh Istvánt főispánt, akit megjelenésekor eljenzéssel fogadtak. Az új főispán lejárta az esküt s megtartotta székfoglaló beszédét.

Balogh főispán székfoglaló beszédében hangsúlyozta, hogy az elmúlt 25 év közigazgatásának célú hivatalnok uradalmát jelentett.

Ezután a jelenlegi közigazgatási helyzetképet vázolta fel Balogh főispán. Ezt abból a szempontból kell tekinteni — mondotta — amire lassanként minden embernek rá kell jönni: hogy itt egy évtized forradalom van. Ez a forradalom nem követelt emberfejeket, viszont a feladatokban működők és az a közhivatalnok, akinek azelőtt meg volt a biztos iránytűje, most irányvesztetten tévelyeg a felülről jövő nyomás és alulról jövő támadás rémei között. A központi kormányzati hatóságok önzővel gyártják a rendelkezéseket, a végrehajtó szervek tétovázni és a közönség méltán elégedetlen, mert ő már elvégezte a feladatok forradalmát s azt látja, hogy neki mind ahhoz, ami a közigazgatásban történik semmi köze nincs, sem meg nem kérdezték, sem véleményére nem kíváncsi senki.

A közelmúltban a modern állami centralizmus a közigazgatás minden viszonylatában arra törekedett, hogy az állami végrehajtó apparátust felülről lefelé építse ki. Ez a demokrácia alapelveivel szöges ellentétben áll. Az egyén autonómiájának elismeréséből következik a közösségek autonómiájának elismerése is. Nem véletlen az, hogy a magyar népi, történelmi önkormányzatok kivirágzása a XVI.—XVII. századra esik. A hajdú városok önkormányzatainak, vagy Debrecen, Kecskemét, Cegléd történelmi önkormányzatainak néhány olyan alapelve volt ebben az időben, mely minden időben megfontolandó érdem. Ilyen alapelvek: a választás elve, az egész közösség minden tagjának aktív és passzív választó joga, az önkormányzat reprezentánsainak leltitása, az önkormányzati szervek megválasztásának döntő szempontja a rátermettség, a hivatalnokok egyéni felelősségének elve, az önkormányzatot reprezentáló hivatalos szervek mellett a hivatalos apparátus nem volt több, mint egyszerű adminisztratív szerv.

Napjaink helyzetére visszatérve Balogh főispán leszö-

gezte, hogy a *túlközpontosított közigazgatást bizonyos mértékig decentralizálni kell*. A decentralizáció nem képzelhető el másként, mint az *önkormányzatok léptetésével*. A magyar önkormányzatnak mélyen a magyar népi életben gyökerező hagyományai és kialakult elvei, sőt gyakorlata van. Ezekben az elveken épülhet fel az új magyar demokratikus közigazgatás. A tényleg jól működő és kifogástalan közigazgatáshoz szükséges az új autonómia érvényre juttatása a magyar népi demokráciának megfelelő modern formában és az önkormányzatok keretinek kitöltése. Az egy év óta zajló csendes és vértelen forradalom most teremti az új embert és az új ember részére az új közösségi formákat. Ehhez fel kell készülni a tisztviselői karnak, de fel kell készülni a közönségnek is.

— En pedig fejezte be beszédét Balogh főispán — magam részéről boldog volnék, ha ezt a folyamatot itt működésbe hozhatnám, de tudnám segíteni és ezt a célt kívánom szolgálni ezekben, ahova a magyar kormány bizalma ültetett.

A törvényhatóság és a megye közönsége nevében Pataky László üdvözölte a főispánt. Balogh Istvánban a *szakértelmű emberét, a demokráciának nem reprezentáló, hanem alkotó munkáját köszönte*, aki — úgymond — a legjobbkor érkezett, amikor közigazgatásunk megújítása elsősorú feladatává vált közéletünkben. A megyei tisztviselői kar részéről dr. Szilágyi Ferenc vármegyei főjegyző üdvözölte Balogh főispánt kiltatásba helyezve, hogy minden tudásukkal, munkabírással segítőtársai lesznek a főispánnak a tiszta demokrácia irányvonalán megmaradó rendkívül nehéz és felelősségteljes munkájában.

A közgyűlés a főispáni beiktatáson kívül még néhány kisebb ügyet tárgyalt le, így tudomásul vette Nyírbrány és Nyírmartonfalva Hajdú vármegyéhez csatolását.

Bőripari Szakiskolát Debrecenben

A legutóbb tartott iparügyi miniszteri biztosi értekezleten a minisztérium iparoktatási osztálya bejelentette, hogy a kormányzati bőripari szakiskola felállítását helyező kiltatásba és az iskola helyének megjelöléséül Újpest városára gondolt.

Varga Endre Debrecen körzeti iparügyi miniszteri biztosa felszólalásában kifejtette hogy Budapest és Újpest már eléggé bővelkedik iparoktatási intézményekben és kérte, hogy a szakiskolát Debrecenben állítsák fel, ahol a bőripar szintén igen fejlett. Nagy teljesítményű börgyárak mellett a timáripárosok egész sora működik.

A javaslatot az iparoktatási osztály részéről kedvezően fogadták. Igeretot tettek arra, hogy ezt komoly mérlegelés tárgyává tessék és így meg van a remény, hogy az ország egyetlen bőripari szakiskolája Debrecenben lesz felállítva.

— Egy adópengő ma egyenlő 2 pengő 71 fillérrel.

MA este 5 órákor Borszorkánytánc

CSOKONAI színház

KAMARA színház

Szombaton: Varázs

A nürnbergi szovjet főügyész Magyarországra hadbalépéséről

Rudenko, a nürnbergi per szovjet ügyésze a Szovjet Unió ellen indított hadjárataiban a keddi tárgyalási napon írásbeli bizonyítékokat terjesztett elő, hogy Magyarország azért is szegődött Németország hű csatló-

sátul, a Szovjet Unió elleni háborúban, mert izéretet kapott a németektől, hogy a háború győzelmes befejezése után sikeres részvételét szovjet területekkel hálálják majd meg. (MTI)

Halálos ítélet vár Szoboszlai Ferencre

A debreceni rendőrség befogadta Szoboszlai Ferenc kihallgatását és tegnap átadta az ügyésznek. Szoboszlai négyrendbeli belérés és más büncselekmények miatt előreláthatólag halálos ítélet vár a statárium következtében. A nyomozók megállapítása szerint éjszaka követett el betörést Nagy László Piac-utca 51. szám alatti dívatáruüzletében, Forgács Antal Arany János-u. 2. fodrászüzletében Juhász Bertalan Huszár Gál-utca 8. és Varga Bálint Vasvári Pál-u. 22. lakosoknál. Kányási Pék Virág-utcai üzletében és Nagy Kálmán Csapó-utca 73. szám alatti lakosnál, ezenkívül a törvényszék épü-

tében, ahonnan két írógépet lopott el.

Szoboszlai Ferenc ezenkívül vidéken is sorozatos betöréseket, kerékpár és egyéb lopást követett el, amíg Nyírmartonfalván aztán a debreceni tanyai rendőrség két detektívje, Zentai Lajos és Nagy II. István nyomozó hadnagyok egyhetes bravúros nyomozással fel nem derítették tartózkodási helyét és kézzre nem kerítették.

A röglőbíróbírószabvány az eddigi tervek szerint a jövő héten, szerdán, február 29-án ül össze. Elnök dr. Trássy András tanácselnök, a törvényszék helyettes elnöke, a vádat dr. Sany László államügyész képviseli.

A szovjet választások eredménye

A szovjet választásokon a Kommunista Párt és a pártönkivüli tömb jelöltjei megkapták a leadott szavazatok 99.18 százalékát.

Áramkerülőzés

Értesítem a város villamos-áram és vízfogyasztó közönségét, hogy az elemi csapások következtében előállt szállítási nehézségek miatt azonnali áramkorlátozás vált szükségessé.

Felhívom ezért a fogyasztó közönséget, hogy ezen közszolgáltatásokkal a lehető legnagyobb takarékoskoddal éljen, mert még ez esetben is egyes vonalszakaszoknak este 10 óra utáni kikapcsolásával tudjuk az átmeneti nehézségeket csökkenteni. — Polgármester.

Karhatalom igénybevétele tüntetők ellen

A MOT jelenti: A budapesti főkapitányság vezetője utasítást adott a kerületi karhatalmak parancsnokainak, hogy a jövőben esetleg megnyilvánuló antidemokratikus, fasiszta vagy irredenta tendenciájú csoportosulásokat minden rendelkezésre álló eszközzel akadályozzák meg a gépkocsiosztály pedig utasítást adott, hogy minden rendelkezésre álló személyi és tehergépkocsival gondoskodják ilyen esetekben a karhatalom kiszállításáról.

A németekkel rabolt

Még 1944 májusában, amikor a németek megszállták Magyarországot, Debrecen is. Kiss Antal debreceni fiatal népszerűségi két német katona társaságában behatolt a Kigyó utca 12. szám alatti házba és az ott lakó zsidó családdal, Klein Józseffel, testvérével, szüleiével, Hidasi Ferencel szemben erőszakoskodott revolvert, kést rántva elő, pénzt, ékszert, ruháneműt raboltak és vitték el. Kiss Antal akkor a röglőbíró bíróság elé került, de az attól az ügyet a rendes bíróság elé. Közben 1944 június 2-án bombatámadás érte a debreceni törvényszéki fogházat és ekkor szabaddobocátották Kiss Antalt, aki utána katona lett. Ez év januárjában fogták el újra és most került a bíróság elé. Kiss Antal beismerte, hogy a két német egyveres katonával együtt behatolt a Kigyó utcai lakásba. Itas volt és azzal is védekezett, hogy a házbellek adták át neki a pénzt, ékszert, ruháneműt, hogy az erőszakoskodó németeket vigye el. A kihallgatott károcsultak azonban ellene vallottak. A bíróság Kiss Antalt rablás bűntette miatt három évi fegyházra ítélte.

A háborús ingóságok összeírása

Az összeíró biztosok a mai napon felcsézik be a munkát és a kész anyagot az Utasításban megjelölt módon rendezve az uton, házszám nyilvánvalósággal együtt adják át az illetékes felülvizsgálóknak. A kik hámi okból nem tudták befejezni péntek estig a munkát, feltétlenül jelenjenek meg szombaton délelőtt a történelmi levéltárban Városháza földszint 6. igazgatóság és a további rendelkezések átvetéle végett, Bily Gábor, Bily Sándor, Szemes Károly, Pásztor Lajos, Rákos Rezső, Réthelyi György és Bálint Mihály felülvizsgálókat arra kéri a vezető, hogy ma délelőtt 1 órakor jelenjenek meg a történelmi levéltárban Városháza, földszint 6.

Gyermek a gyermekért

A február 17—24-ig tartandó debreceni gyermekhetén nem oszupán a város felülvizsgáló biztosa mozdul meg, hanem kivessék abból részüket a debreceni gyermekek is.

Az Arany Bika dísztermében 17-én, vasárnap délután 3 órakor műsoros délután lesz, amelynek gyermekszereplői művészi színvonalú műsorokkal fogják szórakoztatni a megjelent közönséget. Szavaiat, gyermekkoros, tánc számok szerepelnek a műsoron.

Az ünnepély keretében Szabó Kálmán polgármester ismerteti a magyar gyermekhet célját és jelentőségét. — A műsoros délutánra kibocsátandó műsor, mely egyben belépőjegyű is szolgál, 10.000 pengő árban kapható mártól kezdve a Független Kisgazda Párt Nőcsoportjánál és a Magyar Nők Demokratikus Szövetségénél. Az egész bevétel — amelyet adminisztrációs költségek nem terhelnek — a jótékony célt szolgál.

SZÍNHÁZ

BOSZORKÁNYTÁNC A második világháborúban játszódik BÉLA BORSZORKÁNYTÁNC c. drámája. A szerb forró házasság nagy epizód az. Nagyban hozzájárul Deák Sándor rendezése és feszült légkör megteremtéséhez. Mint kitünő rendező és mint színész is egyaránt elismerést érdemel. HÁVAD: Nagy Ilona a szerb tanítónő szerepében valódsággal izrott hazafiaságában és ebből folyó gyűlöletében. Az olasz ezredes szerepében Thuróczy Gyula elsőrendűt nyújtott, ugyszintén Márky Géza is kifogástalan volt. Szabó Samu horvát kémije kabinetalakítás, az őrgg magával is tehetősen, de ha a szükség, a haza ügyéért, a gyilkosságra is képes ezert asszonyt UJVÁROSI Kátó mintázta életében, megrázó erővel. Csádi János és Máthé Lajos két fekolás fluja figyelemreméltó ügyes teljesítmény. Kuthy Tamás és Oláh György stílusosan illeszkednek be az együttesbe.

Mindennemű papíráruk

csemagolópapírok, levélpapírok, cigarettapapírok
állandóan nagy választékban! — Nagyban árban!

Goldstein és Reichmann

papírnagykereskedőnél Debrecen, Csokonai-utca 3. szám.

MOZIK MŰSORA

APPOLLÓ MOZGÓ: Somlay és Szörényi a főszerepben: Benedek ház, magyar film. Előadások: 3, 4, 5, 6, vasár- és ünnepnap délelőtt 11 órakor is.

PETŐFI MOZGÓ: Nagysikerű magyar film: Jelmezhal. Új amerikai híradó. Előadások: 3, 4, 5 és 6 órakor.

Nyírbört, tollat, görényt, hőreségűt és mindenféle vadbört a legmagasabb árban vásárol.
Roblések Bernát Zugó u. 7.

Megvételre keresek 40—60 holdas birtokot 5—10 hold gyümölcsösrel, gazdasági épületekkel. C m a kldóban.

Mielőtt arany, ezüst, briliáns ékszerét eladja, mutassa meg Szelecsényinek SAS-UTCA 2.

Figyelem! Figyelem!
Elegánsan akar járni? Nincs pénze? Nincs ruhája?
Keresse fel BERNÁTH úri és egyenruha szabómester szalonját, fáért, élelmiszerért stb. elkészíti ruháját olcsón és jól.
Arany János utca 1/a és Piac utca sarok, 1. emelet

PIGNICZKY órák
PIAC-UTCA 69.
Meybázzal szemben
ARANYAT VESZ

Táncanfolyam kezdődik bakfio és diákok részére
PIAC-UTCA 59. szám.
Demokratikus Nőszövetség helyiségében.
Beiratkozás egész nap.

Beeserélem tört aranyát modern ékszerre, karikagyűrűre. Új ezüsttárgyak nagy választékban.

Takács Sándorné
Ékszerüzletében Piac u. 22.

VESZÉK:
VARRÓGÉP FEJEKET, ALJAKAT, HIBÁSAT, HIÁNYOSAT, BOBINOKAT, MINDEN ALKATRÉSZT, BUTORT, RUHANEMŰT
SÜLYOK Kossuth-u. 61

Kontra lemez és panel
Kapható. Zeirt, szalonát, rizkásdt adok cukorért, mézért, szemeskávért. Hatan utca 42. szám. IV. ajtó balra

VAGYONMENTŐ, Bádagos u. 1.

HIREK

Tartalekos tisztek szolgálata jelentkezik

A honvédelmi miniszter rendelkezést adott ki a nyugatról visszatértek és létszámleltiek elbocsátásával bekövetkezett létszámhiányra való tekintettel, a 42 évnél fiatalabb csapat, vagy gazdasági, közigazgatási szolgálatban jártas és műszaki kiképzésben részesült demokratikus szempontból megbízható tartalékos tisztek szolgálatára jelentkezzenek, akik hivatalos állományba való átvételüket kérhetik. Jelentkezni a legközelebbi katonai parancsnokságnál lehet.

— Várható időjárás. Megélénkült északi, északkeleti szél, egy-két helyen jelentéktelen hózápor. Erős éjszakai fagy. A nappali hőmérséklet alig változik.

— Hajdúnánás követendő példát mutatott a hadigondozottak szociális felkarolására. Minden vámöröltető lead egy százalékot terményéből a hadigondozottak javára és ebből a hadigondozottak élelmiszerjegyére járó élelmiszert ingyen, mindössze 20 pengő kezelési költség ellenében kiadják. — Ugyancsak Hajdúnánás a Nemzeti Segély társadalmi útton befolyt négy és félmilliót adott januárban a hadigondozottaknak.

— Kifúrt a Vezuv. A Vezuv, amely 1944 tavasza óta nem tört ki, ismét működésbe lépett, hatalmas füstöt és lángtömeget okádva.

— Egyelőre nem indul meg a villamosközlekedés. A Helyi Vasút és a Világítási Vállalat között folyó tárgyalások elé újabb nehézség merült. A Világítási Vállalat egyelőre nem ad áramot a Helyi Vasútnak, mert olyan hírek érkeztek, hogy a szolnoki és más hidak megromlására miatt a szénszállítás folyamatossága akadályokba ütközik. Amíg az újabb szállítási nincs biztosítva, addig nem indulhat meg a villamosközlekedés.

— Körtvélyesi Kálmán 54 éves monostorpályi lakos ellen népellenes cselekmény miatt azért emelt vádat a népügyész, mert a vád szerint a község szegény lakosságát rendelte ki közmunkára a tehetősebbek helyett, a beszolgáltatásnál is ezek sertését vette volna el és végül, hogy durván bánt a munkásokkal, botozással fenyegette azokat.

— A norvég kormány rövidesen elismeri a magyar kormányt.

— Szegedi Maszák Aladár washingtoni követünk táviratot küldött Gyöngyössi János külügyminiszterhez, amelyben az UNRRA részére adatokat kér arról, hogy mennyiben csökkent az orvosok és az ápolónők békebeli létszáma, mennyi kiütéses tifusz megbetegedés történt, hány kórház működik és ezekben hány ágy áll rendelkezésre.

— Százezer lengyelországi zsidó, aki a németek elől a háború során a Szovjetunióban talált menedéket, visszatér hazájába.

— Pintér Gyula és Fróna Juliska f. hó 16-án, szombaton délután 4 órakor tartják esküvőjüket a Mester-utcai templomban, melyre szeretettel meghívjuk kedves rokonainkat és ismerőseinket. (Minden külön értesítés helyett.)

— Tízezer magyar gyermeket látnak vendégül Romániában. A Nemzeti Segély központi titkára Nagyváradon járt és tárgyalásokat folytatott a romániai magyar népi szövetséggel, amellyel a magyar gyermekek romániai vendéglátását tervezik. Tízezer magyar gyermek elhelyezéséről van szó, de ha szükséges, még több magyar gyermek vendéglátására is sor kerülhet. Groza miniszterelnök kijelentette, hogy a magyar gyermekek elhelyezése és felnevelése nemcsak a romániai népi szövetség, hanem az egész román nép ügye. Ezért a Nemzeti Segély a népjóléti miniszteriummal karöltve nyomban lebonnyítja az akciót.

— Bűnügyi krónika. Betörték Bakó Lajos ebési tanyájára és lovait, sertéseit, valamint 100 milliót meghaladó értékű ruhaneműt és élelmiszert elloptak. — Álkulcsal behatoltak Vancsik Teréz Hatvan-utcai lakásába és elloptak 140 millió értékű ékszert és ruhaneműt. — Szerszámotolvaj garázdálkodott Heller Ferenc Hatvan-utcai lakásában, ahonnan ugyértékű szerszámokat vitt el. — Megtámadta négy ismeretlen tettes bellegelői tanyájában Ivánka Lajos gazdálkodót. A tanyát kifosztották, elvitték hatmillió pengőt, kabátot, csizmát, ruhaneműt 30 millió értékben. — Leütötte és kirabolta ismeretlen tettes Béke Gábor MÁV nyugdíjast a Baranyai utcán. Elvette téli kabátját és 250.000 pengőjét. — Tizenhétmillió értékű ruhaneművel ellopták a börtönöket a debreceni pályaudvar perronján Szombati Lázár kiskvárdai kereskedőtől. — Sorozatos betöréseket követelt el a vágóhid környékén, a Bihar telepen Bónis Péter Som utca 18. szám alatti lakos. A rendőrség most őrizetbe vette. Lakásán a házkutatás alkalmával megtalálták a lopott értékek egy részét.

— A zsbivásárban szerda délután összeverekedett egy asszonycsoport két kilónyi eladó cukor miatt. A verekedésnek két súlyos sérültje lett: Vas Mária és Borbély Lajosné halápi lakosokat fejszerűséssel kórházba szállították.

— Ismeretlen méreggel mérgezte magát súlyos betegsége miatt Ferde Jánosné Maróthy György-utcai lakos. Kórházba szállították.

— A debreceni törvényszék elnökén tárgyalta Oláh Irén foglalkozás nélküli családny bűnügyét. — A múlt év végén szabadult ki a fogházból, ahol lopás miatt ült és akkor könyörületből szünetelt és elhatározta, hogy debreceni lakosai a K. Tóth utcán, a haláltán vendég feltörte a lakást, kifosztotta és az ágy- és ruhaneműket elvitte, majd eladta egy kovács lhaért. A bíróság két évi fegyházra ítélte. Súlyosbító körülménynek vette a bíróság, hogy azt lopta meg rutul, aki neki szállást adott. Az ítélet jogerős.

— Ki tud róla? Rómából keresik Tóvágyi Tituszt, felesége született Tanczer Erika, Utolsó lakhelyük Debrecen volt. — Prágai Magyar Vöröskereszt pozsonyi delegációja keresi dr. Tóts László debreceni lakost. Andrassy ut 48. Feltérni a hozzátartozókat és ismerőseket, hogy jelentkezzenek a Magyar Vöröskereszt tudósító irodájában, Hatvan utca 6. szám alatt.

— Magyar Gyermekekét Debrecenben február 17—24-ig. Adakozz 100.000 elhagyott gyermek javára.

— Öngyilkosságot kísérelt meg menyasszonya halála miatt Barna Ottó nyirábrányi lakos fiatalember egyik csapókereti ismerősének lakásán. Barna néhány napja súlyos beteg menyasszonyát Debrecenbe hozta kezelés végett, azonban már nem tudtak rajta segíteni. A fiatal lány halála miatt akart Barna megválni az élettől. Életveszélyes állapotban kórházba szállították.

— Motorkerékpárjával árokba fordult és koponyaalapi törést szenvedett a Szoboszlói úton Herz Lajos kereskedő. A klinikára szállították.

— Értesítés. Értesítem az i. t. olvasókat és érdeklődőket, hogy kölcsönkönyvtáram a Hangyaudvarból Miklós u. 2. szám alá (Apolló-mozi kijáratnál szemben) helyeztem át. Több mint 4000 kötet — nagyrészt újdonság áll a t. olvasók rendelkezésére, mindenkor a legolcsóbb havi előfizetésért. Békésiné.

— Dr. Naményiné gyorsíróiskolájában február közepén tanfolyamkezdés. Államvizsga. Lino-leumházban, Plac 58.

— Tánc és mozdulatművészet kezdőtanfolyamra beiratkozhat Valtay Margit munkatársa, dr. Naményiné iskolájában Lino-leumházban, Plac 58.

— Forró levessel összegezte magát Tóth Labone Margit 5 éves gyermek. Súlyos égési sebekkel szállították a klinikára.

— Lefoglalt és elkobozott két lovat. Szentesi József Kismacs 4. sz. alatti gazdálkodót, amint a Böszörményi úton hazafelé tartott, megállította egy háromtagú társaság. Egyikük kijelentette, hogy a lovaire bírósági zárlatot rendelnek el és nyomban el is kobozzák. A két lovat elvették Szentestől, aki az önkéntes végrehajtók ellen megtette a feljelentést.

— Munkaszolgálatosokkal kegyetlenkedett az uszoki erődítési munkáknál 1943-ban, azokat kikötötte, összeverte Bunna János MÁV segédtiszt. A rendőrség politikai osztálya most befejezte ügyében a vizsgálatot és átadta a népügyésznek.

— A Debreceni Rendőr Egyesület kultúrcsoportjának céljaira a debreceni könyvkereskedők, a Méliusz, Bertók Lajos dr., Virányi Zoltán Kultúra könyvkereskedése, Farkas Lajosné és Siklósi József könyvkereskedése nagyértékű könyvadományt juttattak el, ezzel is elő kívánva segíteni a dr. Kiss Sándor kultúrcsoportvezető által kitűzött kultúrcélok megvalósítását. Ifj. Juhász Zsigmond írásmester, Teleki-utcai lakos pedig 250.000 pengőt juttatott el a kultúrcsoport céljaira.

— Beszédírótanfolyam kezdődik gyakorló gyorsíróknak a Simai iskolában. Plac u. 73. sz. Kezddőknek és haladóknak esti tanfolyam 5 óráig.

— Kifosztották a betörők a dohánygyár lakatos- és asztalosműhelyét az elmúlt éjszaka. 30 kg. gépsziját loptak el 120 milliót meghaladó értékben.

— Meggyilkolták és kirabolták a hortobágyi úton ismeretlen tettesek Gőz János (tisza-szölösi lakost. Három ismeretlen tettes támadt rá, agyonverték és lovat, szekert, ruhát elvették.

A FÜGGETLEN KISGAZDA, FÖLDMUNKÁS ÉS POLGÁRI PÁRT HIREI

A Független Ifjúság rendezésében Domahidi Szabó László, a Magyar Operaház tagja február 17-én, vasárnap délelőtt 11 órakor a Városi Zeneiskola nagytermében énekhangversenyt ad. Zongorán kísér dr. Ujfalussy József.

Vasárnap délelőtt az iparos tagozat választmánya ülést tart.

Ujból szabályozták a kéményseprési díjakat

Februárban a debreceni kéményseprőegedek kissé későbbben jelentek meg a házaknál szokásos munkájuk elvégzése céljából. Várták az iparügyi miniszter rendelkezését, amely újra szabályozza a munkadíjakat és munkabékeket. A rendelet most került nyilvánosságra, megállapítja, hogy Debrecenben a háztulajdonosok által kéményneként adópengős alapon 1800 pengőt kell fizetni a seprésért. (Községekben a díj 2400 ap.) Ezen alaplajdon kívül még osztály díj is jár, amely Debrecenben 320 ap.

Rendelkezik a miniszter a mellékmunkák díjáról is. Takaréktűzhely egyszerű tisztítása Ezen alaplajdon kívül még osztály díj is jár, amely Debrecenben 320 ap.

A mellékmunkák díját eddig a segédek kapták. A rendelet szerint ez most a kéményseprőmesterek jövedelmének kiegészítésül szolgál. A mellék munkát csak a munkáltató tudtával lehet elvégezni s a közvetlenül beszedett díjjal a munkavállalónak elszámolni tartoznak a kéményseprősegedek.

A háztulajdonos által kifizetett kéményseprő díjakat a lakók arányosan tartoznak megfizetni, mint a közüzemi hozzájárulásokat.

KERESKEDŐ TÁRSULAT KÖZLEMÉNYEI

Építőipari anyagkereskedők szakosztálya szombaton fél 3 órakor ülést tart. Tárgy: Újjáépítési anyag elosztása. Iparrendelvényét mindenki hozza magával. — Ügyvédok, ingatlanírók szakosztálya megalakítása végett szombaton 3 órakor a Társulatnál gyűlés lesz megtartva. Erre felkérjük hogy minden ilyen iparrendelvényel rendelkező feltétlenül jelenjen meg. — Kávémerők és kifőzők szakosztálya szombaton 3 órakor értekezletet tart. Megjelenés kötelező. — Vásári és üzleti helyiség nélküli kereskedők szakosztálya vasárnap 10 órakor ülést tart. — DKASE vasárnap fél 12 órakor elnökségi és 1 órakor választmányi ülést tart a faldzinti klubhelyiségben. — DKASE táncdudlóját felkérjük a városunkban élő fiatalokra, hogy vasárnap 3 óráig 7-ig tartó edző tanfolyamunkra minél nagyobb számban jelenjenek meg. — Műszaki stb. kereskedők szakosztálya szombaton 3 órakor ülést tart.

— Dr. Buzai Ferenc ügyvéd gyanús körülmények között meghalt. Buzai hosszabb idő óta szegényházi ápolat volt. A rendőrség megindította a vizsgálatot annak tisztázására, hogy természetes halállal halt-e meg, vagy van-e alapja a halálesettel kapcsolatban elterjedt híreknek.

Fáját, tuskóját részibe hazaszállítom. Egyéb fuvar vállalat. Kovács, Timár-u. 24.

— Imarend a Kápolnas utcai templomban. Péntek este 4.50, szombat reggel 7.30, szombat délután 4.30, szombat este 5.45, hétköznap reggel 7.00, hétköznap este 5.30 óra.

— Gyufakiosztás. A közlelmezési igazgatóság értesíti a város közönségét, hogy a kereskedők a Családi jegy 7-es számú szelvényére 2 csomag rózsaszalon jelzésű gyufát kötelesek kiszolgáltatni csomagonként 5100 pengős fogyasztói árkban. A fogyasztó közönség 5 százaléka a teljes rózsaszalon gyufa mennyiség hiányában ugyanezen jegyre két doboz Svéd gyufát kap dobozonként 3000 pengős árkban. Közlelmezési Igazgatóság.

— A fűszerkiskereskedők teadélutánjának jövedelméből egymillió pengőt juttatott a Vöröskeresztnek, mely adományért ezúttal mond halás köszönetet a Vöröskereszt vezetősege.

— Kolera bacillussal volt beoltva a lopott liba — életveszély fenyegeti, aki eszik belőle. A rendőrség feljelentést tett Zsiros Sándorné Arany János utca 59. szám alatti lakos ismeretlen tettes ellen, aki ellopta libáját. Egyben kérte a rendőrséget, hogy valamilyen módon akadályozzák meg, nehozz akár a tettes, akár más valaki, akinek eladja a libát elfogyaszthat. Ugyanis az állat néhány nappal ezelőtt baromfikolerában megbetegedett, mire az orvos kolera bacillussal beoltotta és közölte, hogy egyideig nem szabad annak húsát elfogyasztani, mert az illető megkaphatja az életveszélyes betegségét.

— A tengeriliszt elárusításával foglalkozó fűszerkiskereskedők a részükre kiutalt tengeriliszt mennyiséggel, melyet az élelmiszerjegy 35-ös és 36-os számú szelvényére szolgáltatnak ki, a közlelmezési igazgatóságnál február 16-án, szombaton okvetlen számoljanak el. Közlelmezési Igazgatóság.

— Az M. C. SZ. miztráchi szakosztálya szombat délután 3 órakor a hitközség nagy tanács-termében József kir. hg. u. 26. alatti a pesti vezetőség és kiküldöttek közreműködésével előadást rendez. Vasárnap délután ugyanott a helybeli és vidéki miztráchi részére konferenciát tart.

Kombinált hálószoba,
konyhaberendezések, gyermek-ágyak, saját készítmény
PRISKIN GYULA asztalosmester bútorüzletében Hatvan utca 15. Nagyposta mellett.

Mosott rongyot vesz lapunk nyomdája.

Ócskavasat, fémet, rongyot a legmagasabb árkban vesznek. Eötvös-u. 110

FIGYELEM!
VESZEK: Törött varrógépet, rádiót, kerékpárt, gramofont, alkatrészeket.
Horváth Tihomér műszerész m. Deák Ferenc-utca 9.

MAI árat fizetek aranyért, ezüstért. Takács Sándorné
Piac-utca 22. szám.

ÍRÓGÉP
szakszerű javítás
Molnár Sándor
műszerész mesternél
Piac-utca 58.
Tudományos vezető elnökség
Róti György
írógép kereskedőnél
Telefonhívás: 360

Átköltöztem HORA ENDRE
Piac-utca 20. alá (Városbáza) úra, ékszer szaküzlete és műhelye

